

OBSAH

Poděkování	9
O autorech	10
Seznam zkratek	13
Úvod	15
Základní informace o knize a její online podpoře	18
1. UČENÍ V ŽIVOTĚ DNEŠNÍHO ČLOVĚKA	23
1.1 Vymezení učení jako klíčového procesu v životě člověka	23
1.1.1 Učení jako individuálně transformativní proces	24
1.1.2 Sociální charakter učení	25
1.1.3 Učení v širších souvislostech	26
1.2 Dovednosti pro 21. století a nové gramotnosti	29
1.3 Celoživotní učení	32
1.4 E-learning – jedna z podob učení v moderní společnosti	34
1.4.1 Blended learning	38
2. E-LEARNING A JEHO AKTÉŘI	42
2.1 Učení studentů v éře digitálních technologií	42
2.1.1 Proměny učení dnešních studentů	43
2.1.2 E-learning a učební styly studentů	47
2.1.3 Vnější řízení a autoregulace učení	53
2.2 Digitální technologie a proměny kompetencí učitele	57
3. TEORIE UČENÍ A E-LEARNING	66
3.1 Význam a pojetí vzdělávacích teorií	66
3.2 Neobehavioristické teorie vzdělávání	69
3.2.1 Základní charakteristiky neobehaviorismu	69
3.2.2 Neobehaviorismus a technologie	71
3.2.3 Kritika neobehaviorismu	72
3.2.4 Neobehaviorismus a e-learning	72
3.3 Kognitivistické teorie vzdělávání	73
3.3.1 Základní charakteristiky kognitivismu	73
3.3.2 Kognitivismus a technologie	75
3.3.3 Kritika kognitivismu	76
3.3.4 Kognitivismus a e-learning	76

3.4	Konstruktivistické teorie vzdělávání	76
3.4.1	Základní charakteristiky konstruktivismu	77
3.4.2	Konstruktivismus a technologie	80
3.4.3	Kritika konstruktivismu	81
3.4.4	Konstruktivismus a e-learning	82
3.5	Konektivismus – paradigma budoucnosti?	83
3.5.1	Základní východiska a charakteristiky konektivismu	84
3.5.2	Kritika konektivismu	86
3.5.3	Konektivismus a e-learning	86
3.6	Komplementarita vzdělávacích teorií	87
4.	INFORMAČNÍ ZDROJE A VÝZKUM E-LEARNINGU	89
4.1	Zdroje výzkumných dat	89
4.1.1	Odborné studie, články a knihy o e-learningu	90
4.1.2	Statistická data	92
4.1.3	Data a výsledky (mezinárodních) výzkumů	95
4.2	Příklady přístupů k výzkumu v oblasti e-learningu	100
4.2.1	Digitální technologie ve formálním i informálním učení	101
4.2.2	Analytika učení	103
4.2.3	Fenomenografie	109
4.2.4	Kontrolované experimenty využívající skriptování	112
5.	ONLINE TECHNOLOGIE VE VZDĚLÁVÁNÍ	116
5.1	Digitální (vzdělávací) technologie a web 2.0	116
5.2	Vybrané nástroje digitálních technologií	118
5.2.1	Blog	120
5.2.2	Diskuzní fóra	122
5.2.3	E-booky	124
5.2.4	E-portfolia	127
5.2.5	Google aplikace ve vzdělávání	132
5.2.6	Hry, simulace a gamifikace	135
5.2.7	Internetová telefonie a instant messaging (IM)	138
5.2.8	LMS (systémy pro řízení učení)	140
5.2.9	Masové otevřené online kurzy (MOOC)	143
5.2.10	Mobilní technologie	149
5.2.11	Online dotazníky a ankety	152
5.2.12	Online sociální sítě	155
5.2.13	Plánování času a úkolů	159
5.2.14	Podcast, screencast, videostreaming	162
5.2.15	Vzájemné hodnocení (peer assessment)	165
5.2.16	Webinář	168
5.2.17	Wiki (a Wikipedie)	171

6. DIDAKTIKA E-LEARNINGU – PŘÍPRAVA A REALIZACE KURZU S PODPOROU DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ	175
6.1 Základní didaktická rozvaha při plánování e-learningu	175
6.2 Instructional design aneb fáze tvorby výuky	176
6.2.1 ADDIE model	177
6.2.2 Gagného model ID	178
6.2.3 Systémový přístup Dicka a Careyho	179
6.2.4 Konstruktivistický model	181
6.3 Základní didaktické principy vytváření výuky s podporou online technologií	182
6.3.1 Stanovení výukového cíle	183
6.3.1.1 Definování cílů jako činnost učitele	183
6.3.1.2 Definování cílů jako společná činnost učitele a studentů	184
6.3.2 Časové rozvržení kurzu	185
6.3.2.1 Časové rozvržení kurzu jako činnost učitele	185
6.3.2.2 Časové rozvržení kurzu jako společná činnost učitele a studentů	186
6.3.3 Procesy výuky a učení	187
6.3.3.1 Výuka řízená učitelem	187
6.3.3.2 Výuka (spolu)řízená studenty	189
6.3.4 Hodnocení studentů	192
6.3.4.1 Hodnocení jako činnost učitele	193
6.3.4.2 Hodnocení jako činnost učitele i studentů ...	194
6.4 E-learning a autorský zákon	195
7. PŘÍKLADY E-LEARNINGU V REÁLNÉ VÝUCE	199
7.1 E-learning v prostředí Moodle aneb o e-learningu e-learningem	199
7.1.1 Začlenění předmětů v rámci studovaného oboru	199
7.1.2 Cíle předmětů	200
7.1.3 Příprava na výuku	201
7.1.4 Realizace kurzů a didaktická východiska	204
7.1.5 Hodnocení studentů	205
7.2 Systém pro řízení výuky Schoology	206
7.2.1 Začlenění předmětu v rámci studovaného oboru	206
7.2.2 Cíle předmětu	207
7.2.3 Didaktická příprava výuky	207
7.2.4 Prostředí LMS Schoology	208
7.2.5 Realizace kurzu a didaktická východiska	210
7.2.6 Hodnocení studentů	212

7.3	System Mahara a Moodle jako součást prezenční výuky	
	dějiny českého školství	213
7.3.1	Začlenění předmětu v rámci studovaného oboru	213
7.3.2	Cíle předmětu	214
7.3.3	Příprava na výuku	215
7.3.4	Realizace kurzu a didaktická východiska	216
7.3.5	Hodnocení studentů	218
7.4	Vzájemné hodnocení textů v Akademickém psaní	219
7.4.1	Začlenění předmětu v rámci studovaného oboru	219
7.4.2	Cíle předmětu	220
7.4.3	Příprava na výuku	221
7.4.4	Realizace kurzu a didaktická východiska	222
7.4.5	Hodnocení studentů	223
7.5	Počítačem řízená simulační manažerská hra	224
7.5.1	Začlenění předmětu v rámci studovaného oboru	224
7.5.2	Cíle předmětu	225
7.5.3	Příprava na výuku	226
7.5.4	Realizace kurzu a didaktická východiska	227
7.5.5	Hodnocení studentů	228
8.	POZITIVA A NEGATIVA POUŽÍVÁNÍ DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ	
	VE VZDĚLÁVÁNÍ	230
8.1	Výhody a nevýhody e-learningu – námět k zamyšlení	230
8.2	Pohledem studenta (učícího se)	232
	8.2.1 Výhody	232
	8.2.2 Nevýhody	234
8.3	Pohledem učitele (vyučujícího či autora)	238
	8.3.1 Výhody	238
	8.3.2 Nevýhody	241
8.4	Pohled poskytovatele (instituce)	244
	8.4.1 Výhody	244
	8.4.2 Nevýhody	245
	Poznámky na závěr	248
	Summary	250
	Přílohy	253
	Literatura a zdroje	257
	Věcný rejstřík	275